

Redakcja: Sławomir Poleszak (zastępca dyrektora IEŚ), Agnieszka Zajdel (sekretarz redakcji), Szczepan Czarnecki, Spasimir Domaradzki, Łukasz Krzyżanowski, Sławomir Łukasiewicz, Damian Szacawa, Agata Tatarenko

Nr 1369 (109/2025) | 30.05.2025

ISSN 2657-6996

© IEŚ

Damian Szacawa

Narodowa Strategia Bezpieczeństwa Norwegii

Na początku maja 2025 r. Norwegia przyjęła pierwszą Narodową Strategię Bezpieczeństwa. Dokument identyfikuje kluczowe zmiany w środowisku bezpieczeństwa, w tym agresję Rosji na Ukrainę, istotne przesunięcie w relacjach transatlantyckich, nasilającą się rywalizację mocarstw oraz osłabienie współpracy międzynarodowej. Przedstawione przez premiera Jonasa Gahra Størego priorytety obejmują szybkie wzmocnienie potencjału obronnego, zwiększenie odporności społeczeństwa oraz poprawę bezpieczeństwa gospodarczego. Strategia wyraźnie wpisuje się w szerszy trend wśród państw nordyckich, które ujmują bezpieczeństwo narodowe w sposób całościowy.

Ocena sytuacji bezpieczeństwa. Narodowa Strategia Bezpieczeństwa (Nasjonal sikkerhetsstrategi) Norwegii została zaprezentowana 8 maja 2025 r. przez premiera Jonasa Gahra Størego. Dokument stanowi pierwszą kompleksową strategię bezpieczeństwa Norwegii, opracowaną w odpowiedzi na „najpoważniejszą sytuację bezpieczeństwa od czasów II wojny światowej”.

Dokument identyfikuje siedem kluczowych zmian w środowisku bezpieczeństwa, które definiują otoczenie zewnętrzne Norwegii, stanowiąc tym samym wyzwania. Po pierwsze, agresja Rosji na Ukrainę, określana w strategii jako „największy konflikt zbrojny w Europie od 1945 r.”, doprowadziła do przełomowej zmiany w postrzeganiu bezpieczeństwa w regionie nordyckim. Konsekwencje tego konfliktu będą odczuwalne przez dekady i wymuszają radykalne zwiększenie wydatków na obronę oraz znaczącą reorganizację norweskiego sektora obronnego. W dokumencie zauważono, że agresji Rosji towarzyszą inne poważne wyzwania dotyczące bezpieczeństwa w Europie, m.in. wzrost niestabilności w regionach sąsiadujących, presja migracyjna / instrumentalizacja migrantów oraz zagrożenia terrorystyczne.

Po drugie, strategia podkreśla problem zacierania się granicy między wojną a pokojem, wskazując na rosnące znaczenie działań hybrydowych, konfliktów w tzw. szarej strefie i operacji poniżej progu wojny. Zjawisko to zostało szczegółowo omówione w raporcie norweskiej Służby Wywiadu Wojskowego (Focus 2025), który wskazuje na systemowe wyzwania związane z rosyjskimi działaniami hybrydowymi w regionie nordycko-bałtyckim, obejmującymi m.in. operacje wpływu, ataki cybernetyczne oraz sabotaż¹.

Po trzecie, zidentyfikowano istotne przesunięcie w relacjach transatlantyckich, podkreślając niepewność związaną z długoterminowym zaangażowaniem USA w Europie oraz konieczność wzięcia przez europejskich członków NATO większej odpowiedzialności za własne bezpieczeństwo. Od dłuższego czasu Norwegia i inne państwa nordyckie zwracają uwagę, by zabiegom o utrzymanie obecności USA jako gwaranta bezpieczeństwa europejskiego towarzyszyło jednoczesne wzmacnianie europejskiego filaru NATO (zob. „Komentarze IEŚ”, nr 130). Kwestia ta jest dyskutowana w państwach nordyckich w połączeniu z czwartym wyzwaniem, za które uznano nasilającą się rywalizację mocarstw, szczególnie między USA a Chinami, oraz jej konsekwencje dla ładu międzynarodowego, czego Norwegia doświadczyła w trakcie swojej obecności w Radzie Bezpieczeństwa ONZ (zob. „Komentarze IEŚ”, nr 228). Norwegia zmierza w kierunku wypracowania bardziej zbilansowanego podejścia do relacji z Chinami, starając się równoważyć interesy gospodarcze z wymogami bezpieczeństwa narodowego (zwłaszcza biorąc po uwagę aktywność Chin w Arktyce). Warto przy tym podkreślić, że Chiny są największym partnerem handlowym

¹ Norwegian Intelligence Service, *Fokus 2025*, <https://www.etterretningstjenesten.no/publikasjoner/fokus/focus-in-english/Fokus%2025%20-%20EN%20-%20Web%20spread%20v3.pdf> [28.05.2025].

Norwegii w Azji: w 2023 r. były jedenastym rynkiem pod względem eksportu – 37,5 mld NOK, i drugim pod względem importu – 114,1 mld NOK².

Po piąte, zwrócono uwagę na zaostrzającą się konkurencję technologiczną, zwłaszcza w obszarach sztucznej inteligencji, komputerów kwantowych i biotechnologii. Zostało to uwypuklone także w norweskiej strategii cyfryzacji 2024-2030³.

Po szóste, w strategii podkreślono nową sytuację na Dalekiej Północy, określając region arktyczny jako obszar rosnącej konkurencji strategicznej i militaryzacji. Norweska biała księga dotycząca polityki arktycznej (Meld. St. 9 2020-2021), przedstawiona jeszcze w listopadzie 2020 r., zawiera szczegółową analizę zmieniającej się dynamiki sytuacji geopolitycznej w Arktyce i wskazuje na konieczność wzmocnienia norweskiej obecności cywilnej oraz wojskowej w regionie przy jednoczesnym utrzymaniu dialogu z Rosją w sprawach o charakterze praktycznym⁴. Norwegia nie może pominąć uwarunkowań geograficznych, dlatego pomimo braku akceptacji dla inwazji Rosji na Ukrainę, dąży do zachowania pewnego stopnia współpracy na niższym, roboczym poziomie (zob. „Komentarze IEŚ” nr 786). Ponadto podejmuje wysiłki na szczeblu krajowym w celu zachowania wiedzy eksperckiej na temat Rosji, co obejmuje m.in. utrzymanie znajomości języka rosyjskiego, analizę procesów zachodzących w społeczeństwie oraz badanie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej.

Po siódme, w dokumencie wskazuje się również na osłabienie wiążącej współpracy międzynarodowej, co ma bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo małych państw takich jak Norwegia, dla której obrona porządku międzynarodowego opartego na regułach jest fundamentalnym interesem bezpieczeństwa („Komentarze IEŚ” nr 370).

Podstawowe interesy i priorytety. W strategii zdefiniowano także sześć fundamentalnych interesów bezpieczeństwa: 1) wolna i niepodległa Norwegia (w celu zachowania formalnej i faktycznej swobody decydowania o własnej przyszłości); 2) silna demokracja (zdolna do ochrony wartości demokratycznych, praworządności i praw człowieka); 3) bezpieczne i oparte na zaufaniu społeczeństwo (jako warunek niezbędny do powstrzymania możliwości działań wrogich operacji wpływu); 4) otwarta i adaptacyjna gospodarka (oparta na stabilności ekonomicznej i konkurencyjności); 5) wspólnota sojusznicza i jedność w Europie (budowana poprzez wzmacnianie współpracy w ramach NATO i z partnerami europejskimi); 6) świat szukający rozwiązań w oparciu o prawo międzynarodowe (kluczowe dla małych państw).

Strategia bezpieczeństwa określa trzy główne priorytety dla Norwegii:

1. **Szybkie wzmocnienie zdolności obronnych**, które obejmuje m.in. przygotowanie całościowej obrony (*totalforsvaret*) na wypadek sytuacji kryzysowych i wojny, utrzymanie zaangażowania USA w bezpieczeństwo Norwegii i zapewnienie wiarygodności NATO, ściślejszą współpracę z UE (w oparciu o Partnerstwo UE-Norwegia w zakresie bezpieczeństwa i obrony z maja 2024 r.) oraz pogłębienie współpracy w Europie Północnej (m.in. poprzez zacieśnienie dwustronnej współpracy strategicznej z bliskimi sojusznikami – Wielką Brytanią, Niemcami, Francją i Polską oraz zwiększenie wysiłków państw JEF na rzecz poprawy koordynacji i harmonizacji z działaniami NATO w regionie Morza Bałtyckiego, na Dalekiej Północy oraz na obszarze północnego Atlantyku). Jednak kluczowym elementem tego priorytetu jest wzmocnienie norweskich sił zbrojnych zgodnie z długoterminowym planem obrony 2025-2036, przedstawionym przez rząd w kwietniu 2024 r. i zaakceptowanym jednomyślnie przez parlament 4 czerwca 2024 r. Rząd Norwegii planuje przeznaczyć (do 2036 r.) łącznie 1624 mld NOK (ok. 60 mld USD), co oznacza niemal podwojenie obecnego budżetu. Dzięki

² Norwegian Consulate General in Shanghai, *Norwegian Business in China 2024*, <https://www.norway.no/contentassets/9104c93a87b844c69b5db71176c2f531/norwegian-business-in-china-2024.pdf> [28.05.2025].

³ Norwegian Ministry of Digitalisation and Public Governance, *The Digital Norway of the Future: National Digitalisation Strategy 2024-2030*, https://www.regjeringen.no/contentassets/c499c3b6c93740bd989c43d886f65924/en-gb/pdfs/digitaliseringsstrategi_eng.pdf [28.05.2025].

⁴ Norwegian Ministries, *The Norwegian Government's Arctic Policy: People, opportunities and Norwegian interests in the Arctic*, https://www.regjeringen.no/no/tema/nordomradene/arctic_abstract/id2830135/ [28.05.2025].

temu m.in. armia lądowa zostanie rozbudowana z jednej do trzech brygad, a Królewska Marynarka Wojenna Norwegii otrzyma co najmniej 5 nowych fregat ze śmigłowcami do zwalczania okrętów podwodnych, nowe okręty podwodne (4-6 okrętów typu 212CD, dostarczonych przez Thyssenkrupp Marine Systems – TKMS) i ujednoliconą klasę okrętów, obejmującą maksymalnie 10 dużych i 18 mniejszych jednostek.

2. **Zwiększenie odporności norweskiego społeczeństwa**, które musi przygotować się na poważne incydenty. Wprawdzie premier Støre ostrzega przed niebezpieczną i nieprzewidywalną Rosją, jednak w jego ocenie wojna w Norwegii jest mało prawdopodobna. Strategia nawiązuje w tym zakresie do białej księgi kompleksowej gotowości, przedstawionej w styczniu 2025 r.⁵ Zgodnie z oboma dokumentami Norwegia musi lepiej chronić infrastrukturę krytyczną i usługi o kluczowym znaczeniu dla społeczeństwa. Władze centralne i samorządowe, przedsiębiorstwa i obywatele powinni być świadomi powagi sytuacji oraz systematycznie współdziałać na rzecz poprawy bezpieczeństwa, ochrony demokracji i praworządności. Natomiast zadaniem służb państwowych jest przeciwdziałanie różnym zagrożeniom, np. szpiegostwu i cyberatakom, oraz zwalczanie terroryzmu i sieci przestępczych ([„Komentarze IEŚ”, nr 969](#)).
3. **Wzmocnienie bezpieczeństwa ekonomicznego**. Podstawowym celem tego priorytetu jest większe uniezależnienie Norwegii od państw, z którymi nie prowadzi ona współpracy w zakresie bezpieczeństwa (ze wskazaniem m.in. na Chiny). Zamiast tego zostaną wzmocnione więzi z państwami UE (w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego) i NATO, obejmujące np. zapewnienie dostaw surowców energetycznych i energii elektrycznej do Europy. Wśród innych kluczowych komponentów znalazły się także m.in.: utrzymanie silnej gospodarki, której służy otwarty i oparty na regułach system handlu i przepływu kapitału, zmniejszenie podatności na zagrożenia we współpracy gospodarczej z innymi państwami, w tym identyfikacja i redukcja ryzyka w relacjach gospodarczych z Chinami, oraz dalsze inwestycje w wykorzystanie i rozwój nowych technologii, które umożliwią dostęp do strategicznych kompetencji.

Wnioski

- Przyjęcie strategii bezpieczeństwa świadczy o zmianach w polityce Norwegii, które wskazują, jak bardzo zmieniło się środowisko międzynarodowe w ciągu ostatnich lat, począwszy od pandemii COVID-19, poprzez inwazję Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r., kończąc w styczniu 2025 r. na rozpoczęciu drugiej kadencji przez prezydenta USA Donalda Trumpa.
- W miarę jak Stany Zjednoczone podążają w kierunku ograniczania swojej obecności w Europie, UE staje się coraz ważniejszym partnerem dla Norwegii, na co wskazuje szereg umów podpisanych po 2022 r., m.in. tzw. zielony sojusz ([„Komentarze IEŚ”, nr 842](#)) czy partnerstwo w zakresie bezpieczeństwa i obrony. Jest to zauważalne także w kontekście polityki wewnętrznej związanej z zaplanowanymi na wrzesień 2025 r. wyborami parlamentarnymi – Guri Melby, stojąca na czele liberalnej Venstre, uważa, że Norwegia potrzebuje referendum ws. członkostwa w UE, co stoi w sprzeczności z postulatami Partii Centrum, która w styczniu 2025 r. opuściła obecny rząd mniejszościowy z powodu sporu o dyrektywę UE dotyczące energii. Minister spraw zagranicznych Espen Barth Eide (Partia Pracy) stwierdził w parlamencie, że nowa debata na temat UE nie jest obecnie pożądana, lecz ważne jest wzmocnienie więzi z UE w dziedzinie obrony i bezpieczeństwa.
- Norwegia dokonała fundamentalnego przeglądu swojej polityki bezpieczeństwa. Strategia pokazuje wyraźną zmianę w norweskim podejściu do bezpieczeństwa w reakcji na agresywną politykę Rosji i zmieniające się relacje transatlantyckie: Rosja jest głównym zagrożeniem, USA pozostają najważniejszym sojusznikiem, ale europejscy członkowie NATO muszą wziąć większą odpowiedzialność za własne bezpieczeństwo. Te priorytety odzwierciedlają szersze trendy w europejskiej polityce bezpieczeństwa. Tym, co wyróżnia

⁵ Norwegian Ministry of Justice and Public Security, *Total preparedness: Prepared for crises and war*, Meld. St. 9 (2024-2025), <https://www.regjeringen.no/contentassets/c24e6978185f4a49a7d2689a4741a9b1/en-gb/pdfs/stm202420250009000engpdfs.pdf> [28.05.2025].

Norwegię, jest bezpośrednie sąsiedztwo z Rosją oraz status Norwegii jako członka NATO niebędącego członkiem UE.

- Z perspektywy Europy Środkowej, w tym Polski, norweska strategia pokazuje kilka istotnych trendów. Po pierwsze, dowodzi rosnącej zbieżności oceny zagrożeń między państwami nordyckimi a środkowo-europejskimi, szczególnie w odniesieniu do Rosji, ochrony infrastruktury krytycznej i znaczenia odporności społeczeństwa. Po drugie, wskazuje na konieczność wzmacniania współpracy regionalnej (np. w regionie Morza Bałtyckiego) jako istotnego elementu uzupełnienia bezpieczeństwa w ramach NATO. Po trzecie, zauważa wzrost znaczenia państw wschodniej flanki NATO, w tym Polski.